

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑. ความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นกฎหมายที่รองรับอำนาจและหน้าที่ในการอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการให้บริการโทรคมนาคมที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้ใช้บริการ และส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมในกิจการโทรคมนาคม ขณะเดียวกันก็มุ่งให้ความคุ้มครองผู้ใช้บริการมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ใช้บริการ ตลอดจนคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพในการสื่อสารของบุคคลโดยทางโทรคมนาคม

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

๒.๑ การอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม (หมวด ๑)

๑) ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการโทรคมนาคมจะต้องได้รับใบอนุญาตจาก กสทช. โดย กสทช. มีอำนาจกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการที่ต้องได้รับอนุญาต ซึ่งใบอนุญาตมี ๓ ประเภท ได้แก่ (ก) ใบอนุญาตแบบที่ ๑ สำหรับผู้ที่ไม่ใช่โครงข่ายเป็นของตนเองและเป็นกิจการที่มีลักษณะสมควรให้มีการบริการได้โดยเสรี (ข) ใบอนุญาตแบบที่ ๒ สำหรับผู้ที่มีหรือไม่มีโครงข่ายเป็นของตนเองและให้บริการเฉพาะกลุ่มหรือเป็นกิจการที่ไม่มีผลกระทบต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม (ค) ใบอนุญาตแบบที่ ๓ สำหรับผู้ที่มีโครงข่ายเป็นของตนเองและให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมากหรืออาจมีผลกระทบต่อแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม (มาตรา ๗)

๒) ผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่ ๒ และแบบที่ ๓ จะต้องมิใช่คนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดย กสทช. อาจกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตสำหรับกิจการบางลักษณะต้องกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวก็ได้ (มาตรา ๘)

๓) หากการประกอบกิจการโทรคมนาคมต้องใช้คลื่นความถี่ ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ด้วย และผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และตามเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนด (มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๕)

๔) ผู้รับใบอนุญาตแบบที่ ๑ และแบบที่ ๒ สามารถประกอบกิจการได้ตลอดเวลา หากจะเลิกกิจการต้องแจ้ง กสทช. ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑ เดือน ส่วนผู้รับใบอนุญาตแบบที่ ๓ มีระยะเวลาประกอบกิจการตามที่ กสทช. ประกาศกำหนด โดยสามารถต่ออายุใบอนุญาตได้ก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ (มาตรา ๙)

๕) ผู้รับใบอนุญาตจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการใช้คลื่นความถี่ ค่าธรรมเนียมเลขหมาย โทรคมนาคม และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการตามอัตรา หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ กสทช. กำหนด (มาตรา ๑๑)

๖) กสทช. มีหน้าที่จัดให้มีการบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึง (USO) และมีอำนาจ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มี ก) บริการโทรคมนาคมในพื้นที่ชนบท หรือพื้นที่ที่มีผลตอบแทนการลงทุนต่ำ หรือท้องที่ที่มีผู้ให้บริการไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ ข) บริการโทรคมนาคมสำหรับสถานศึกษา ศาสนสถาน สถานพยาบาล และหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือแก่สังคม ค) บริการโทรคมนาคมสาธารณะ ประเภทที่ กสทช. กำหนดแก่ผู้มีรายได้น้อย ง) บริการอำนวยความสะดวกในการใช้บริการโทรคมนาคม สาธารณะสำหรับคนพิการ เด็ก คนชรา และผู้ด้อยโอกาสในสังคม และ จ) การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกิจการ โทรคมนาคมเพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคง หรือประโยชน์สาธารณะ (มาตรา ๑๓) หากผู้รับใบอนุญาต ไม่สามารถจัดให้มีบริการดังกล่าวได้ กสทช. สามารถกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตรายนั้นจัดสรรรายได้จากการ ให้บริการโทรคมนาคมแก่กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ เพื่อดำเนินการจัดให้มีการบริการโทรคมนาคมข้างต้น (มาตรา ๑๘)

๗) การประกอบกิจการโทรคมนาคมต้องอยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า และมาตรการเฉพาะที่ กสทช. กำหนดในเรื่องการอุดหนุนการบริการ การถือครองธุรกิจให้บริการประเภท เดียวกัน การใช้อำนาจทางการตลาดที่ไม่เป็นธรรม พฤติกรรมกีดกันการแข่งขัน และการคุ้มครองผู้ประกอบการ รายย่อย และ กสทช. สามารถกำหนดมาตรการส่งเสริมให้ผู้รับใบอนุญาตรายใหม่สามารถแข่งขันกับ ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค และเป็นธรรม (มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๑)

๘) ผู้รับใบอนุญาตจะพักหรือหยุดให้บริการไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจาก กสทช. (มาตรา ๒๐)

๒.๒ การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (หมวด ๒)

๑) ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายมีหน้าที่ต้องให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อหรือใช้โครงข่าย โทรคมนาคมของตน กรณีการขอใช้โครงข่าย ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายอาจปฏิเสธไม่ให้ใช้โครงข่าย หากโครงข่ายของตนที่มีอยู่ไม่เพียงพอ หรือการใช้โครงข่ายร่วมกันจะก่อให้เกิดการรบกวนหรือขัดขวาง การโทรคมนาคม หรือกรณีอื่นตามที่ กสทช. กำหนด โดยผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายต้องเรียกเก็บค่าตอบแทน อย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมแก่ผู้ขอใช้หรือขอเชื่อมต่อโครงข่ายอื่นทุกราย (มาตรา ๒๕) หากมีการปฏิเสธ การใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายหรือมีข้อพิพาทในการทำสัญญาใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม คู่กรณี สามารถร้องขอให้ กสทช. พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดได้ (มาตรา ๒๖)

๒) สัญญาเกี่ยวกับการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายต้องมีข้อกำหนดที่ไม่ทำให้ผู้ใช้บริการเสียประโยชน์ ไม่เลือกปฏิบัติ แบ่งแยก หรือกีดกันผู้รับใบอนุญาตรายอื่น มีข้อกำหนดทางเทคนิค ณ จุดที่เชื่อมต่อต้องชัดเจน เป็นไปได้ และไม่ก่อภาระเกินสมควรแก่ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม รวมถึงกำหนดหน้าที่และ ความรับผิดชอบของผู้ขอใช้หรือขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและผู้ให้ใช้หรือผู้ให้เชื่อมต่อโครงข่าย โทรคมนาคมที่ชัดเจน (มาตรา ๒๗) หากอัตราค่าตอบแทนในสัญญาขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายไม่เหมาะสม ผู้รับใบอนุญาตสามารถขอปรับปรุงอัตราค่าตอบแทนดังกล่าวต่อ กสทช. ได้ (มาตรา ๓๐)

๓) ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งข้อมูลที่ถูกต้องและจำเป็นสำหรับการขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ในการนี้ ผู้รับใบอนุญาตที่เป็นเจ้าของโครงข่ายต้องประกาศการปรับปรุงโครงข่ายที่มีผลกระทบต่อการใช้หรือเชื่อมต่อล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๖ เดือน และจะต้องเปิดเผยสัญญาการใช้การเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นการทั่วไปตามวิธีการที่ กสทช. กำหนด (มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙)

๒.๓ มาตรฐานของโครงข่ายโทรคมนาคมและอุปกรณ์ (หมวด ๓)

๑) กสทช. มีอำนาจกำหนดมาตรฐานโครงข่ายและอุปกรณ์โทรคมนาคม และกำหนดให้เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์บางประเภทต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานก่อนนำมาใช้ในการให้บริการโทรคมนาคม (มาตรา ๓๒)

๒) ผู้รับใบอนุญาตต้องบำรุงรักษา ซ่อมแซม และแก้ไขปรับปรุงโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคม และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานทางเทคนิคตามที่ กสทช. กำหนด (มาตรา ๓๓) โดยผู้รับใบอนุญาตแบบที่ ๓ ต้องมีวิศวกรทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานบริการโทรคมนาคมให้เป็นไปตามมาตรฐานทางเทคนิค (มาตรา ๓๔) หากโครงข่ายโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์อื่นใดใช้งานไม่ได้ ทำงานไม่เป็นไปตามปกติ ก่อให้เกิดการรบกวนกิจการโทรคมนาคม หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่ง กสทช. แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไข ปรับปรุง หรือระงับการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์นั้นได้ (มาตรา ๓๘)

๓) สำนักงาน กสทช. มีอำนาจตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคม และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคม และมีอำนาจออกใบอนุญาตให้นิติบุคคลจัดตั้งเป็นหน่วยตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคม และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคม รวมถึงมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งหน่วยตรวจสอบและรับรองดังกล่าว (มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗)

๒.๔ สิทธิของผู้รับใบอนุญาต (หมวด ๔)

ในการให้บริการโทรคมนาคม หากผู้รับใบอนุญาตต้องปักหรือตั้งเสา หรือเดินสาย วางท่อ หรือติดตั้งอุปกรณ์ประกอบจะต้องจัดทำแผนแสดงรายละเอียดของลักษณะทิศทาง แนวเขตในการดำเนินการให้ กสทช. เห็นชอบก่อนดำเนินการ เมื่อ กสทช. เห็นชอบแล้ว ผู้รับใบอนุญาตจึงจะมีสิทธิ ดังต่อไปนี้

๑) เดินสาย หรือติดตั้งอุปกรณ์ประกอบใดในการให้บริการโทรคมนาคม ที่ต้องกระทำบนหรือตามเสา ท่อ หรือสิ่งก่อสร้างใดที่ใช้งานในลักษณะทำนองเดียวกันของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นหรือของหน่วยงานของรัฐหรือของผู้ให้บริการสาธารณูปโภคใดได้ โดยผู้รับใบอนุญาตรายอื่น หรือหน่วยงานของรัฐนั้นจะปฏิเสธมิให้ดำเนินการมิได้ แต่อาจเรียกค่าใช้ประโยชน์ได้เท่าที่จำเป็น

๒) ปักหรือตั้งเสา หรือเดินสาย วางท่อ หรือติดตั้งอุปกรณ์ประกอบใดในการให้บริการโทรคมนาคมในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน โดยต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินนั้นทราบก่อน และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินนั้นกำหนด

๓) ปักหรือตั้งเสา หรือเดินสาย วางท่อ หรือติดตั้งอุปกรณ์ประกอบใดในการให้บริการโทรคมนาคมในที่ดินของบุคคลอื่น โดยต้องทำความตกลงกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นตามแนวทางที่ กสทช. กำหนด

กรณีผู้รับใบอนุญาตไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าใช้ที่ดินหรือเห็นว่ามี การเรียกเก็บค่าตอบแทน สูงเกินปกติ ผู้รับใบอนุญาตอาจร้องขอให้ กสทช. พิจารณาได้ หาก กสทช. เห็นว่าการดำเนินการของ ผู้รับใบอนุญาตเป็นกรณีจำเป็นไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ กสทช. มีอำนาจแจ้งการใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินแก่ผู้เกี่ยวข้อง ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ในการนี้ ผู้ได้รับแจ้งอาจยื่นคำร้องแสดงเหตุไม่สมควรใช้ที่ดินหรือทรัพย์สิน เพื่อดำเนินการดังกล่าว หรือการดำเนินการนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้ กสทช. วินิจฉัย ภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับหนังสือแจ้ง (มาตรา ๓๙)

๒.๕ สิทธิของผู้ใช้บริการ (หมวด ๕)

๑) ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการให้บริการโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต มีสิทธิ ร้องเรียนต่อ กสทช. โดยทำเป็นหนังสือระบุข้อเท็จจริงพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (หากมี) ยื่นต่อ สำนักงาน กสทช. (มาตรา ๔๕) และให้ กสทช. พิจารณาเรื่องร้องเรียนให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ได้รับหนังสือร้องเรียน (มาตรา ๔๖)

๒) ผู้ใช้บริการมีสิทธิขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการของตนจากผู้รับใบอนุญาต โดยผู้รับ ใบอนุญาตจะต้องแจ้งข้อมูลดังกล่าวให้ผู้ใช้บริการทราบภายในเวลาอันสมควร แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่ วันที่ผู้บริการร้องขอ และหากผู้บริการร้องขอ ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดทำเอกสารรับรองข้อมูลที่ถูกต้อง ให้แก่ผู้บริการโดยจะคิดค่าตอบแทนก็ได้ แต่ต้องไม่สูงกว่าความเป็นจริง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด (มาตรา ๔๗)

๓) เรื่องร้องเรียนผู้รับใบอนุญาตกรณีเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสูงกว่าอัตราที่ กสทช. กำหนด หรือสูงกว่าที่เรียกเก็บจากผู้บริการรายอื่นที่ใช้บริการโทรคมนาคมในลักษณะหรือประเภทเดียวกัน หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการโดยไม่ถูกต้อง ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่พิสูจน์ข้อเท็จจริง (มาตรา ๔๘)

๔) ผู้ใช้บริการมีสิทธินำเครื่องโทรคมนาคมของตนมาใช้รับบริการจากผู้รับใบอนุญาต และผู้รับ ใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขบังคับผู้บริการให้ต้องใช้เครื่องโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาตหรือตามที่ ผู้รับใบอนุญาตกำหนดไม่ได้ เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นทางเทคนิคและผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขนั้นได้ เมื่อ กสทช. ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว (มาตรา ๔๙)

๕) ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้บริการเกี่ยวกับข้อมูล ส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคมตามที่ กสทช. กำหนด หากพบว่า มีบุคคลใดกระทำความผิดสิทธิดังกล่าวของผู้บริการ ผู้รับใบอนุญาตหรือ กสทช. ต้องดำเนินการเพื่อระงับการกระทำดังกล่าวและแจ้งให้ผู้บริการทราบโดยเร็ว (มาตรา ๕๐)

๒.๖ สัญญาให้บริการโทรคมนาคม (หมวด ๖)

๑) สัญญาระหว่างผู้รับใบอนุญาตกับผู้บริการโทรคมนาคม และเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับการ ให้บริการโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดขึ้นหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก กสทช. ก่อน ผู้รับใบอนุญาตจึงจะมีสิทธินำสัญญาหรือเงื่อนไขนั้นไปใช้กับผู้บริการได้ (มาตรา ๕๑)

๒) ผู้รับใบอนุญาตจะต้องจัดให้มีการเผยแพร่แบบสัญญาและเงื่อนไขการให้บริการของตนเป็นการ ทั่วไป และต้องแสดงไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการของผู้รับใบอนุญาตเพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถ ตรวจสอบได้ (มาตรา ๕๒)

๓) หากบริการโทรคมนาคมไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาต ได้โฆษณาไว้ กสทช. มีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้ตรงตามที่โฆษณาไว้ (มาตรา ๕๓)

๒.๗ ค่าธรรมเนียมและค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม (หมวด ๗)

๑) กสทช. มีอำนาจประกาศกำหนดประเภทและอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บจากผู้ให้บริการ และผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการนอกเหนือหรือเกินกว่าอัตราขั้นสูงที่ กสทช. กำหนดไม่ได้ (มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๗)

๒) ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บเงินประกันหรือเงินอื่นที่มีลักษณะเป็นเงินประกันไม่ได้ ส่วนการเรียกเก็บค่าบริการล่วงหน้าต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด (มาตรา ๕๘)

๓) ผู้รับใบอนุญาตต้องเผยแพร่อัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการของตนเป็นการทั่วไป และต้องแจ้งให้ผู้ให้บริการทุกรายทราบตามวิธีการที่ กสทช. กำหนด และต้องแสดงอัตราดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการของผู้รับใบอนุญาตเพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบได้ (มาตรา ๕๙)

๒.๘ การกำกับดูแล (หมวด ๘)

พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่ง กสทช. แต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ (๑) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ประกอบการของผู้รับใบอนุญาตในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบกิจการ สมุดบัญชี เอกสารหลักฐานหรือข้อมูล รวมถึงการกระทำที่อาจเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ หรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในใบอนุญาต (๒) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุเพื่อประกอบการพิจารณา และ (๓) ตรวจสอบรวบรวมข้อเท็จจริงรายงานต่อ กสทช. กรณีผู้รับใบอนุญาตกระทำผิด ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ กสทช. และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๖๑)

๒.๙ การบังคับทางปกครอง (หมวด ๙)

๑) เลขาธิการ กสทช. มีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติบางประการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือแก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา ๖๔) หากผู้รับใบอนุญาตไม่พอใจคำสั่งของเลขาธิการ กสทช. ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ กสทช. ได้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว คำวินิจฉัยของ กสทช. ให้เป็นที่ที่สุด (มาตรา ๖๕)

๒) หากผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการ กสทช. และพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์แล้ว หรือ กสทช. วินิจฉัยยืนตามคำสั่งเลขาธิการ กสทช. เมื่อเลขาธิการ กสทช. มีหนังสือเตือนผู้รับใบอนุญาตแล้วยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เลขาธิการ กสทช. พิจารณากำหนดค่าปรับทางปกครองไม่ต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐ บาทต่อวัน ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตยังเพิกเฉยไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือกรณีมีความเสียหายร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ ให้ กสทช. มีอำนาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ (มาตรา ๖๖)

๒.๑๐ บทกำหนดโทษ (หมวด ๑๐)

๑) กำหนดโทษอาญา มีทั้งโทษปรับหรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีความผิดดังต่อไปนี้
๑.๑) ประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือใช้คลื่นความถี่ในการประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา ๖๗)

๑.๒) ผู้รับใบอนุญาตขยายการให้บริการโดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา ๖๘)

๑.๓) ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนมาตรการเฉพาะในการกำกับการแข่งขัน (มาตรา ๖๙)

๑.๔) ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ กสทช. เพื่อให้มีการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกรณีเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ (มาตรา ๗๐)

๑.๕) ทำการตรวจสอบหรือรับรองมาตรฐานของอุปกรณ์ที่ใช้ในการโทรคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา ๗๑)

๑.๖) ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า ทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งโครงข่ายโทรคมนาคม เสา สาย ท่อ อุปกรณ์รับส่ง หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการให้บริการโทรคมนาคม หรือสถานีให้บริการโทรคมนาคม ไม่ว่าจะกระทำนั้นจะมีผลทำให้ระบบโทรคมนาคมขัดข้องหรือไม่มีผลก็ตาม (มาตรา ๗๒ และ มาตรา ๗๓)

๑.๗) กระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อดักจับไว้ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยข้อความข่าวสารหรือข้อมูลอื่นใดที่มีการสื่อสารทางโทรคมนาคมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา ๗๔)

๑.๘) ไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๗๕)

๒) ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน กสทช. มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ โดย กสทช. อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการเปรียบเทียบปรับแทนได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๗๗)

๓) กรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการ แต่ละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย (มาตรา ๗๘)

๓. บทบัญญัติที่คุ้มครองประชาชนหรืออาจมีผลกระทบต่อประชาชน

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองประชาชนหรืออาจมีผลกระทบต่อประชาชนซึ่งเป็นผู้ใช้บริการในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑) เพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือหากกฎหมายหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป กสทช. สามารถแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการอนุญาตได้ตามความจำเป็น และกรณีที่ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตหรือตามแผนการให้บริการกิจการโทรคมนาคม ทำให้กระทบกระเทือนประโยชน์สาธารณะ กสทช. สามารถถอนคืนเลขหมายโทรคมนาคม หรือจำกัดพื้นที่การให้บริการจากที่อนุญาตไว้แล้วได้ (มาตรา ๑๕ และ มาตรา ๑๖)

๒) ผู้รับใบอนุญาตจะพักหรือหยุดการให้บริการโทรคมนาคมไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก กสทช. และจะปฏิเสธการให้บริการแก่บุคคลใดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรไม่ได้ (มาตรา ๒๐)

๓) กสทช. อาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีระบบบันทึกข้อมูลหลักฐานการให้บริการโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้ใช้บริการตรวจสอบได้ (มาตรา ๒๓)

๔) กรณีที่ผู้รับใบอนุญาตซึ่งสายในที่ดินของผู้อื่น หากเกิดความเสียหาย เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจดูแล หรือเจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้รับใบอนุญาตได้ (มาตรา ๔๑)

๕) กรณีที่ผู้รับใบอนุญาตเข้าไปตรวจสอบ บำรุงรักษา ซ่อมแซมหรือป้องกันอันตรายอุปกรณ์ในที่ดิน หากเกิดความเสียหาย ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้รับใบอนุญาตได้ (มาตรา ๔๒)

๖) หากอุปกรณ์ของผู้ใช้บริการโทรคมนาคมก่อให้เกิดการรบกวนหรืออาจทำให้โครงข่ายโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ของผู้รับใบอนุญาตเสียหาย ให้ผู้รับใบอนุญาตทำหนังสือแจ้งให้ผู้บริการนั้นเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขปรับปรุงอุปกรณ์ดังกล่าว หากผู้บริการไม่ดำเนินการภายในกำหนดเวลา ผู้รับใบอนุญาตจะระงับการให้บริการโทรคมนาคมแก่ผู้บริการรายนั้นไว้จนกว่าจะดำเนินการแก้ไขก็ได้ (มาตรา ๔๓)

๗) รับรองสิทธิของประชาชนในการร้องเรียนผู้รับใบอนุญาต กรณีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการให้บริการโทรคมนาคม และสิทธิของผู้ใช้บริการในการทราบข้อมูลการใช้บริการโทรคมนาคมของตนเอง ตลอดจนสิทธิในการนำเครื่องโทรคมนาคมของตนเองมาใช้กับบริการโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต (มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๙)

๘) กำหนดภาระการพิสูจน์เรื่องการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการไม่ถูกต้อง ให้เป็นของผู้รับใบอนุญาต (มาตรา ๔๘)

๙) คุ้มครองผู้ให้บริการด้านสัญญาไม่ให้ถูกเอาเปรียบจากข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม โดยกำหนดให้สัญญาและเงื่อนไขการให้บริการโทรคมนาคมจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก กสทช. ก่อนนำไปใช้กับผู้บริการ (มาตรา ๕๑)

๑๐) ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการนอกเหนือหรือเกินกว่าอัตราขั้นสูงที่ กสทช. ประกาศกำหนด (มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๗)

๑๑) ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บเงินประกันหรือเงินอื่นที่มีลักษณะเป็นเงินประกัน ส่วนการเรียกเก็บค่าบริการล่วงหน้าต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด (มาตรา ๕๘)

๑๒) กำหนดหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตต้องเผยแพร่อัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการของตนเองเป็นการทั่วไปและแสดงอัตราดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการของผู้รับใบอนุญาต เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบได้ (มาตรา ๕๙)

หมายเหตุ : คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบและยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ